



Брюксел, 19 април 2021 г.
(OR. en)

7931/21

CFSP/PESC 382	CONOM 76
COPS 143	COVID-19 154
MAMA 66	CONUN 56
WTO 110	JAI 395
ENV 235	COTER 47
ENER 124	TRANS 216
ECOFIN 351	EMPL 154
BUDGET 6	DIGIT 49
DEVGEN 75	EDUC 125

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

№ предх. док.: 7850/21

Относно: Заключение на Съвета относно обновено партньорство с южното
съседство – нова програма за Средиземноморието

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно обновено партньорство с южното съседство – нова програма за Средиземноморието, одобрени от Съвета чрез писмена процедура на 16 април 2021 г.

**ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО ОБНОВЕНО ПАРТНЬОРСТВО С
ЮЖНОТО СЪСЕДСТВО – НОВА ПРОГРАМА ЗА СРЕДИЗЕМНОМОРИЕТО**

1. Изграждането на демократично, по-стабилно, по-екологосъобразно и проспериращо южно съседство представлява споделен стратегически приоритет и основен интерес както за ЕС, така и за неговите партньори от южното съседство. Нарастващите глобални и регионални предизвикателства извеждат на преден план нашата взаимосвързаност. Единствено чрез по-решителни действия в дух на партньорство и съвместна ангажираност ще бъдат изпълнени определените преди 25 години в Барселона цели за постигане на мир, стабилност и благоденствие за хората в Средиземноморието.
2. Като припомня заключенията на Европейския съвет от декември 2020 г. и изявлението на членовете на Европейския съвет от 26 февруари 2021 г., Съветът потвърждава отново решимостта си да обнови и допълнително да укрепи стратегическото партньорство на ЕС с партньорите му от южното съседство с цел преодоляване на общите предизвикателства, възползване от споделените възможности и отключване на потенциала на нашия общ регион. Съветът се е ангажирал да направи това съвместно с държавите партньори, като използва за основа съвместните обсъждания с партньорите от южното съседство, започнали на срещата на министрите от ЕС и южното съседство, проведена в Барселона на 26 ноември 2020 г.
3. Както ЕС, така и неговите партньори от южното съседство са силно засегнати от пандемията от COVID-19, която оказва отрицателно въздействие едновременно върху здравето и препитанието на гражданите. Наред с това Средиземноморският регион е признат за основна гореща точка по отношение на изменението на климата, която вече е тежко засегната от ускореното опустиняване, недостига на вода и повишаването на температурите. Тези кризи показаха нарастващата взаимозависимост на Средиземноморския регион и подчертаха необходимостта от укрепване на общата устойчивост и от откриване на нови пътища за засилено сътрудничество. Заедно с новите възможности, произтичащи от екологичния и цифровия преход, това открива нови възможности за изработване на положителна програма за партньорството.

4. В този контекст Съветът приветства съвместното съобщение на Комисията и върховния представител относно обновено партньорство с държавите от южното съседство и предложението за нова програма за Средиземноморието и призовава за нейното бързо и ефикасно изпълнение. Този подновен ангажимент на ЕС се ръководи от Стратегическата програма за периода 2019 – 2024 г. и от ключовите принципи на европейската политика за съседство, като се основава на постиженията и опита на тази политика и се подпомага чрез ефективното използване на всички инструменти на ЕС. Съветът приветства представянето на икономически и инвестиционен план, който може да спомогне за справяне с предизвикателствата и за защита на нашите общи средиземноморски блага на национално, местно, многонационално и регионално равнище.
5. Необходимо е значително засилване на политическия диалог в Средиземноморието. Във връзка с това Съветът предлага външните министри на ЕС и на партньорите от южното съседство да се срещат ежегодно, за да правят преглед на напредъка в изпълнението на новата програма за Средиземноморието. Могат да бъдат организирани и срещи на върха на държавните и правителствените ръководители за придаване на по-голяма тежест на политическите насоки и повишаване на видимостта на обновеното южно партньорство. В тази рамка, като взема предвид работата на Съюза за Средиземноморието, Съветът насърчава и ресорните министри да провеждат срещи, когато е уместно, с цел постигане на напредък в конкретни области на сътрудничество за южното съседство. Следва да се използват пълноценно установените канали, по-специално съветите за асоцииране и приоритетите за партньорство, които продължават да бъдат основната политическа рамка и основа за планирането на помощта, като Съветът ще участва пълноценно в подготовката им.
6. Съветът изтъква, че е важно да се осигури достатъчна видимост на политическия ангажимент и сътрудничеството с партньорите от южното съседство, включително чрез информационни кампании, инициативи на публичната дипломация и съвместни усилия на институциите на ЕС и държавите членки. Той призовава за по-нататъшно укрепване на стратегическата комуникация на ЕС с юга в тясно сътрудничество с държавите членки. Съветът поощрява сътрудничеството с партньорите от южното съседство с цел да се насърчи постигането на здравословна информационна среда и свобода на словото и на медиите, както и изготвянето на мерки за борба с дезинформацията и невярната информация.

7. Стимулирането на дългосрочно устойчиво социално-икономическо възстановяване и създаване на работни места в южното съседство е ключов споделен приоритет и иновативен основополагащ елемент на новата програма за Средиземноморието. Съветът отчита, че мобилизирането на инвестиции, включително от частния сектор, както и финансовата и техническата подкрепа ще бъдат от основно значение за отключването на потенциала на региона. ЕС следва да използва всички свои инструменти и да се ангажира с европейски и международни финансови институции, за да гарантира ефикасното, ефективно и съобразено с конкретните нужди изпълнение на новата програма за Средиземноморието. Ефективното изпълнение на реформите от страна на партньорите от южното съседство в областта на управлението, принципите на правовата държава, макроикономическата стабилност, социално-икономическото развитие и бизнес средата ще бъде от ключово значение, за да се извлекат в пълна степен ползите от Икономическия и инвестиционен план и да се даде възможност за постигането на съвместен успех по отношение на обновеното партньорство.
8. Съветът потвърждава отново принципната си политика в областта на доброто управление, утвърждаването и защитата на правата на човека и основните свободи, демократичните институции и принципите на правовата държава. Те са неразделна част от европейската политика за съседство и от нашето партньорството от Декларацията от Барселона от 1995 г. насам и са от съществено значение, за да се гарантира дългосрочна стабилност, сигурност и устойчиво развитие в региона. Съветът припомня, че южното партньорство е изградено в полза на хората и по двата бряга на Средиземно море и че неговото човешко измерение е от основно значение за успеха му. Доброто управление, включително чрез ефективна, справедлива и прозрачна публична администрация, засилена борба с корупцията и равен достъп до правосъдие, също служи като основа за растеж, инвестиции и работни места. В съответствие с Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г. Съветът изтъква значението, което отдава на продължаването на работата с партньорите от южното съседство за насърчаване на зачитането на правата на човека и демокрацията, както и на включването на тези усилия в дневния ред на нашето сътрудничество. ЕС ще насърчава реформите в тези области, включително чрез основан на стимули подход, както е посочено в европейската политика за съседство и Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа (ИССРМС – Глобална Европа), като чрез него ще се предоставя допълнителна финансова подкрепа на държавите, които демонстрират сериозен ангажимент за осъществяване на реформи и проправяне на пътя към реформи, наред с другото в областта на демокрацията, доброто управление и принципите на правовата държава, и по-специално съвместно договорените реформи.

9. Насърчаването на надеждни и устойчиви възможности за младите хора следва да бъде в основата на нашето сътрудничество. Съветът призовава да се полагат повече усилия за укрепване на участието на младите хора в обществените дебати и за включване на програмата за младежта в нашето сътрудничество, за засилване на подкрепата ни за образованието и за увеличаване на междуличностните контакти, включително по линия на „Еразъм+“, в безопасна и защитена среда. Той също така подкрепя засиленото сътрудничество в областта на научните изследвания, иновациите и културата, включително чрез асоцииране с програмите „Хоризонт Европа“ и „Творческа Европа“. Освен това, за да се насърчи сътрудничеството и взаимното разбирателство между ЕС и неговите южни съседи, диалогът на гражданското общество между двата бряга на Средиземно море следва да бъде засилен. Съветът подчертава, че е от съществено значение да се засили подкрепата на ЕС за гражданското общество, включително насърчаването на безопасна и благоприятстваща среда, тъй като всяка демократична система разчита на свободно и динамично гражданско общество. Това ще бъде неразделна част от изпълнението на новата програма за Средиземноморието. Съветът също така подчертава, че е важно да се гарантира закрилата на защитниците на правата на човека, както и наличието на независими и плуралистични медии и безопасността на журналистите. Той призовава за увеличаване на усилията за укрепване на правата на жените и за насърчаване на равенството между половете и овластяването на жените, включително чрез интегриране на принципа на равенство между половете във всички инструменти и всички програми за сътрудничество, както и в Икономическия и инвестиционен план, и като взема под внимание съвместното съобщение на Европейската комисия и върховния представител относно Плана за действие относно равенството между половете (GAP) III и Плана за действие на ЕС относно жените, мира и сигурността.

10. Съветът изтъква, че стабилните, устойчиви, приобщаващи и свързани икономики са от съществено значение за социалната справедливост, достойния труд и ефективните действия на правителството, както и за търговията и привличането и задържането на инвестиции с цел създаване на достойни работни места и възможности, особено за младите хора. Той подчертава значението на диверсификацията на икономиките и веригите за създаване на стойност, включително чрез създаване на отраслови партньорства и подобрен бизнес климат, което би било от полза за частния сектор, особено за малките и средните предприятия, и би могло да създаде нови възможности, включително „ниършоринг“, когато това би спомогнало да се отговори на конкретни нужди на веригите за създаване на стойност, като се вземат предвид поуките, извлечени от пандемията от COVID-19. Модернизирането на търговските и инвестиционните отношения на многостранно равнище в контекста на СТО, на двустранно, подрегионално и регионално континентално равнище, включително чрез регулаторно сближаване, и постепенното премахване на нетарифните бариери и търговските разходи, както и бързото развитие на Транссредиземноморската мрежа, на по-добра цифрова свързаност и на иновативната цифрова трансформация ще бъдат мощен двигател на конкурентоспособността, икономическата интеграция и създаването на достойни работни места. Съветът призовава Комисията да се стреми към пълно прилагане и спазване на съществуващите търговски споразумения, както и допълнително да стимулира използването на преференциите. Съветът изтъква, че е важно да се придвижи модернизирването на търговските и инвестиционните отношения между партньорите от южното съседство и ЕС, като се започне с постигането на напредък към създаването на задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия. Той очаква също така новите възможности, които могат да възникнат в резултат на предстоящото обсъждане на прегледа на търговската политика на ЕС, в това отношение. Съветът подкрепя приемането и прилагането на преразгледаната регионална конвенция за паневросредиземноморските преференциални правила за произход, която ще благоприятства по-нататъшната регионална интеграция. Съветът изразява готовността на ЕС да работи с партньорите от южното съседство в подкрепа на техните икономически, социални, търговски и инвестиционни политики, които утвърждават равните възможности и равенството между половете, дават приоритет на приобщаването, съдържателния социален диалог и целенасочената социална закрила с цел намаляване на съществуващите социални и териториални неравенства.

11. Въпросите на климата и енергетиката, по-специално напредъкът в прехода към зелена енергия, са основен стълб на нашата политика в южното съседство. Съветът е убеден, че като работим заедно с нашите партньори от южното съседство в съответствие със заключенията на Съвета от 25 януари 2021 г. относно дипломацията в областта на климата и енергетиката, можем да превърнем предизвикателствата, свързани с климата и околната среда, в мащабни възможности за устойчиво развитие, допринасяйки за справедлив и приобщаващ екологичен преход, включително чрез създаването на зелени работни места и развитието на съответните умения. В съответствие с външното измерение на Европейския зелен пакт ЕС ще работи с партньорите си от южното съседство за изпълнението на техните национално определени приноси (НОП) съгласно Парижкото споразумение и за увеличаването на техните амбиции в областта на климата, включително като им оказва подкрепа за ускоряването на енергийния преход. ЕС ще работи с партньорите си от южното съседство и за насърчаване на междусистемните връзки и търговията с устойчиви енергийни носители с ЕС. Той ще се ангажира с европейските и международните финансови институции и частния сектор за насърчаване на развитието на икономическа и финансова система, която да подпомага устойчивия растеж, включително устойчивите финансови продукти, и да е адаптирана към климатичните ограничения. ЕС ще работи с партньорите от южното съседство и за насърчаване на енергийния преход успоредно с повишаване на енергийната сигурност при отчитане на положението на всеки партньор. Южното съседство ще играе важна роля за постигането на целта за неутрален по отношение на климата свят, както и за енергийните отношения с ЕС, наред с другото в рамките на сътрудничеството за производство на възобновяема енергия. Съветът изтъква също, че е важно да се подкрепят мерки за опазване, защита, възстановяване и устойчиво използване на богатото биологично разнообразие на Средиземноморския басейн – единствен по рода си център за диверсификация на животинските и растителните видове, за осигуряване на устойчиво управление на ресурсите, включително водите, и за укрепване на устойчивите продоволствени системи.

12. Синята икономика представлява мощен инструмент за управление на общите блага на Средиземноморието и по този начин насърчава устойчивите икономики в Средиземноморския регион, тъй като съчетава икономическия растеж, подобряването на поминъка и социалното приобщаване с опазването, защитата и възстановяването на морските и крайбрежните екосистеми и биологичното разнообразие, устойчивото използване на ресурсите, насърчаването на устойчивия туризъм и смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него. ЕС ще интегрира потенциала на синята икономика на Средиземно море в планирането на икономическото развитие наред със социалната икономика. Във връзка с това Съветът изтъква необходимостта да се направи преглед на изпълнението на декларацията на министрите от Съюза за Средиземноморието относно устойчивата синя икономика (2 февруари 2021 г.) и на работата, извършена в рамките на Инициативата за устойчиво развитие на синята икономика в региона на Западното Средиземноморие (инициативата WestMED).

13. Съветът подчертава значението на съвместната работа по ефикасното и ефективно търсене на решения на предизвикателствата, свързани с принудителното разселване, незаконната миграция, както и всички други аспекти на миграцията и мобилността, включително законната миграция, в съответствие с компетентностите на ЕС и на държавите членки, чрез всеобхватни взаимноизгодни партньорства, съобразени с конкретните условия, въз основа на общи интереси и ангажименти. При осъществяването на това сътрудничество ЕС ще прилага подход, който да обхваща целия маршрут, ще взема предвид също ефективното сътрудничество на нашите партньори и прилагането на съществуващите и бъдещите споразумения на ЕС, както и провеждането на диалози в областта на миграцията, ще цели постигането на осезаеми резултати и ще се стреми към ефективна координация между усилията на ЕС, държавите членки и партньорите от южното съседство в съответствие с подхода „Екип Европа“. В този контекст ЕС запазва твърдия си ангажимент за международна закрила и за осигуряване на животоспасяващи решения, включително предотвратяване на загубата на човешки живот в морето, както и подкрепа за приемащите и транзитните общности в региона. Той ще работи и с партньорите от южното съседство за справяне с първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване, като създава социално-икономически възможности, особено по-добри перспективи за младите хора, включително чрез инициативи, предвидени в Икономическия и инвестиционен план в контекста на възстановяването от COVID-19. Сред ключовите приоритети ще бъдат и укрепването на капацитета за ефективно управление на миграцията и убежището, включително по отношение на управлението на границите, осигуряването на изграждане на капацитет в областта на търсенето и спасяването, засиленото и всеобхватно сътрудничество в областта на връщането и обратното приемане, като се използват всички имащи отношение политики, с които разполага ЕС, и устойчивата реинтеграция, включително насърчаването на доброволното връщане. Съвместните усилия за борба с трафика на хора и контрабандата на мигранти следва да бъдат значително увеличени. ЕС желае също да ангажира партньорите от южното съседство в търсенето на решения във връзка с мобилността и всички аспекти на миграцията, включително законната миграция, в съответствие с компетентностите на ЕС и на държавите членки. Следва да се проучи допълнително сътрудничеството на регионално и подрегионално равнище, включително чрез тристранно сътрудничество и сътрудничество по оста юг-юг, както и чрез тристранно сътрудничество с ООН и регионални фактори. ЕС ще подкрепя изцяло тези усилия, като мобилизира всички приложими инструменти и средства на политиката и осигури подходящо и предвидимо финансиране съгласно условията на съответните налични инструменти, включително Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) – Глобална Европа. Това би могло да доведе до използването на гъвкавия механизъм за финансиране, както е посочено в ИССРМС – Глобална Европа.

14. Като се опира на солидарността, потвърдена отново по време на пандемията от COVID-19, Съветът подкрепя сътрудничеството между ЕС и неговите партньори от южното съседство за укрепване на подготвеността и капацитета за реагиране на здравните системи и за подпомагане на най-уязвимите и на изложените на риск лица. Съветът остава ангажиран с подобряването на достъпа до ваксини за приоритетните групи в съседните на ЕС държави и извън тях въз основа на общи принципи, както и с подкрепата за глобален подход чрез механизма COVAX в качеството му на световна инициатива, с която да се гарантира, че всички държави имат равен и справедлив достъп до безопасни и ефективни ваксини. Той припомня ролята на ЕС и неговите държави членки като основни донори на механизма COVAX, който ще предоставя ваксини на всички участващи държави партньори от южното съседство по справедлив и прозрачен начин.
15. Конфликтите и кризите в региона са основен източник на човешко страдание. Те са и основни пречки пред политическата стабилност и устойчивото развитие. Съветът призовава за подновяване на усилията, водещи до предотвратяване и разрешаване на конфликти, стабилизиране след конфликти и възстановяване на мира, като се използват всички инструменти, с които разполагат ЕС и партньорите от южното съседство, включително насърчаването на мерки за изграждане на доверие, по интегриран начин и в тясно сътрудничество с други международни партньори. Следва да се установи по-интензивен политически диалог на ново ниво в цялото Средиземноморие, за да се изгради доверие, да се намали напрежението и да се подпомогне разрешаването на конфликти, като се използва импулсът на отбелязаното напоследък положително развитие в по-широкия регион. Съветът отчита, че изменението на климата изостря много от предизвикателствата в региона. Съветът изтъква отново, че в търсене на решения на кризите в региона ЕС ще продължи да подкрепя усилията на Организацията на обединените нации (ООН) и да работи с регионалните и международните организации, по-специално Лигата на арабските държави, Африканския съюз и съответните подрегионални организации, както и с други участници на регионално и глобално равнище. Във връзка с това Съветът изтъква отново, че е важно да се спазва международното право, включително, наред с другото, Конвенцията на ООН по морско право. Съветът подчертава значението на пълноценното, равноправно и значимо участие на жените, както и ключовата роля на младите хора в предотвратяването и разрешаването на конфликти и изграждането на мира.

16. Съветът подчертава, че ЕС и неговите партньори от южното съседство имат общ интерес да подкрепят една обновена и подходяща за целта многостранна система, в центъра на която стои ООН. ЕС желае да работи с партньорите от южното съседство в рамките на многостранните форуми, по-специално в областта на климата, мира и сигурността, по глобалните въпроси въз основа на Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие, както и за укрепване на основаната на правила търговия, принципите на правовата държава, доброто управление и зачитането на правата на човека и международното право.
17. Съветът подчертава, че тероризмът, насилственият екстремизъм, радикализацията, киберзаплахите и хибридните заплахи, както и организираната престъпност, включително търговията с незаконни огнестрелни оръжия и незаконният трафик на културни ценности, са мащабни заплахи, които засягат двата бряга на Средиземно море и често са взаимосвързани. ЕС желае да продължи да развива сътрудничеството с партньорите от южното съседство в тази област при пълно зачитане на правата на човека, по-специално чрез задълбочаване на диалозите в областта на сигурността, укрепване на капацитета, включително с цел борба с изпирането на пари, финансирането на тероризма, както и незаконните финансови потоци и незаконния трафик и унищожаването на културното наследство. ЕС очаква засилване на сътрудничеството срещу киберзаплахи чрез изграждане на устойчивост на киберпространството, разработване на дейности за изграждане на капацитет и пълноценно използване на съществуващите международни рамки за утвърждаване на отворено, свободно, стабилно и сигурно киберпространство. Съветът подкрепя засилването на полицейското и съдебното сътрудничество между партньорите от южното съседство и агенциите на ЕС, включително чрез сключването на съответни споразумения и развиването на сътрудничество в областта на намаляването на химическите, биологичните, радиологичните и ядрените рискове, гражданската защита и управлението на риска от бедствия, както и по въпросите на киберпрестъпността. Съветът приветства идеята да бъдат предложени по-всеобхватни пакети в областта на сигурността на онези партньори от южното съседство, които са готови да задълбочат сътрудничеството по редица въпроси, включително оперативното сътрудничество. ЕС ще продължи да обръща специално внимание на несигурността в Сахело-Сахарския регион, тъй като тя има отражение и върху Средиземноморския регион.

18. Съветът отчита, че регионалният диалог и сътрудничество са най-добрият начин за оптимизиране на съвместните действия на ЕС с неговите партньори от южното съседство за преодоляване на предизвикателствата, много от които са регионални по своя характер. Той призовава за засилване на регионалното, подрегионалното и междурегионалното сътрудничество. Съветът признава ролята на Съюза за Средиземноморието като безусловно необходима платформа за регионално сътрудничество и призовава за по-силен акцент върху подрегионалното сътрудничество при отчитане на съществуващите диалози. Той също така насърчава инициативи в подкрепа на по-нататъшния напредък на сътрудничеството в областта на общите блага на Средиземноморието. Съветът приветства предложенията за развитие на междурегионално сътрудничество, по-специално между Северна и Субсахарска Африка, както и с регионите на Персийския залив и Червено море, включително чрез прагматични инициативи, основани на променлива геометрия, в т.ч. тристранно сътрудничество, както е посочено в съвместното съобщение на Европейската комисия и върховния представител.

19. ЕС ще използва всички свои инструменти, включително ИССРМС – Глобална Европа и ЕФУР+, за да гарантира ефикасното, ефективно, бързо и съобразено с конкретните нужди изпълнение на новата програма за Средиземноморието. Съветът изтъква отново принципите на ангажиране и диференциация, залегнали в европейската политика за съседство. Приоритетите за партньорство или еквивалентни документи продължават да бъдат основната политическа рамка за двустранните отношения с партньорите от южното съседство. На базата на основания на стимули подход, определен в ИССРМС – Глобална Европа, подкрепата от ЕС ще бъде адаптирана към амбициите на всеки партньор и степента му на изпълнение по отношение на споделените ценности и реформите. Това включва обвързване на подкрепата с резултатите и напредъка по посока на реформи, по-специално на съвместно договорените реформи. Съветът очаква бързото започване на преговорите по приоритетите за партньорство и пълноценното участие на Съвета в този процес с всички партньори от южното съседство, тъй като приоритетите за партньорството служат като основа за програмирането на помощта и съгласуваното и интегрирано използване на други инструменти в съответствие с интересите и ценностите на ЕС и на партньорите от южното съседство. Съветът остава ангажиран с подхода „Екип Европа“, готов е да увеличи усилията за по-добра съвместна работа, включително чрез съвместно програмиране и мобилизиране на ТАІЕХ и туининг, и призовава за по-стратегически и приобщаващ подход в действията ни за предоставяне на помощ за развитие, включително чрез съвместни усилия за стратегическа комуникация. Съветът призовава членовете на „Екип Европа“ да координират тясно и съвместно да разработват, изпълняват и проследяват инициативите по приобщаващ начин. Изпълнението на настоящите заключения на Съвета е съвместно начинание и споделена отговорност на европейските институции и държави членки. Съветът приканва Комисията редовно да докладва за постигнатото в рамките на Икономическия и инвестиционен план. През 2024 г. той ще направи преглед на Програмата за Средиземноморието и на настоящите заключения на Съвета. Съветът предлага на заседанието на Европейския съвет през декември 2021 г. да докладва, съвместно с Комисията и ЕСВД, относно напредъка по привеждането в действие на новата програма за Средиземноморието и нейния икономически и инвестиционен план.